

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal
Bulv. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-út.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)
Sürgönyeim: Közlöny, Arad

Telefonszám:
Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDEKEN

Egész évre ... 720 Lej;
Fél évre ... 360 Lej;
Negyed évre ... 180 Lej;
Havonta ... 60 Lej

Hirdetések díjazás szerinti
Megjelenik naponta reggel.

Egyes szám ára 4 lej, vasárnap
5 lej. Bucarestben 50 banival
több.

Erélyes gesztust

láttunk ma magas állású, vezető tisztségviselőtől, Aradvármegye alispánjától. A gesztus alapján véve kis ügyel van kapcsolatban, a községi rendőrök egyenruhájával, de mégis megnyugtatólag hat. Az történt ugyanis, hogy miniszteri rendelet értelmében a községi rendőröket új egyenruhával kell ellátni és a ruhák elkészítésére talán feledékenységből, vagy a rendelet téves értelmezése miatt nem irtak ki széleskörű és nyílt pályázatot, hanem nemzetiségi szempontot vettek figyelembe. Román iparosoknak akarták adni a megrendelést, anélkül, hogy megvárták volna, lesz-e esetleg a benyújtott pályázatnál olcsóbb és előnyösebb.

Az alispán, igen helyes szempontból kiindulva új pályázat kiírását rendelte el és ezen résztvehet mindenki nemzetiségi és felekezeti tekintet nélkül és a legolcsóbb ajánlatot veszik figyelembe. Amikor efelett az eset felett gondolkozunk, ismét meg kell állapítanunk, hogy egyenlő elbánás illet meg mindenkit Romániában. Amennyire a jogok teljesítésében egyenlők vagyunk, úgy egyenlőknek kell lennünk az esetleges előnyök elnyerésénél is. Az állami, városi vagy megyei szállításoknál nem szabad és nem is észszerű kizárni egy nemzetiséget, vagy kisebbséget, vagy pedig előnyben részesíteni a román nemzetiségű iparost a magyarral vagy a más nemzetiségűvel szemben. Az ipar fejlődése egyenesen megköveteli, hogy a nagyobb tömegmunkákból egyformán, egyenlő arányban részesedjenek az iparosok, itt tehát nem lehet érdem sem a nemzetiség, sem pedig az eddigi jó szolgálata. A magyar nemzetiségű iparostól is ugyanugy behajtják a horribilis adókat, tehát nem lenne igazságos, hogy kizárják őket valamilyen állami szállításból. Minden esetben nyilvános és széleskörű árlejtést kérünk és ott csak az az ajánlat jöjjön komolyan számításba, amelyik a legelőnyösebb a pályázatot kiíró állam, város, vagy megye részére. Ebben az esetben nem támadhat egyenlőség az iparosság körében és senki sem érezheti magát mellőzöttnek, mert hiszen zárt ajánlattétel volt.

Szeretnénk sok ilyen gesztust látni és akkor mindjárt közelebb jutnánk a megértéshez, a komolyan értelmezett iparpártoláshoz és főként közelebb jutnánk a konszolidációhoz.

A volt magyar követ Romániáról.

Zichy-Rubidó báró nyilatkozata három és féleves bucuresti működéséről.

(Bucuresti, november 21.) Báró Rubidó-Zichy Iván, volt bucuresti magyar követ, akit most Londonba neveztek ki, Bucurestiből megérkezett Budapestre. A volt romániai magyar követ több budapesti hírlapirónak nyilatkozott arról a politikáról, amelyet kormánya nevében a román fővárosban folytatott. Hangsúlyozta, hogy három és fél éves működése alatt a főcélja az volt, hogy a szerződéseket elkerülje és ez a törekvése sikerült is. Az ő követsége alatt tető alá hoztak 13 olyan szerződést, amelyek a békeszerződésből kifolyólag bizonyos tekintetekben szabályozták a két állam közötti viszonyt. Vele személyesen úgy az udvar, mint a vezető politikuskok igen nagy szívéllyességet tanúsítottak. Amikor ismeretessé vált hogy londoni követté nevezték ki,

ugy Ferdinánd király, mint Duca külügyminiszter elismeréssel méltatták a magyar követ tevékenységét, amely mindig odairányult, hogy a két állam között a békét és a nyugalmat megőrizze. Ismerve kormánya intencióit, minden igyekezetével arra törekedett, hogy ne tegyék ki megrázkódtatásoknak Magyarországot. Meggyőződése, hogy utóda, akinek a személye még nem egészen bizonyos, ugyanebben az irányban fog működni. A kisebbségek helyzetére vonatkozólag az a véleménye, illetékes helyen lassan, de biztosan tudatára ébrednek annak, hogy erőszakoskodásokkal nem lehet célt érni. És ha ezt az intéző körök belátják, akkor elkövetkezik az az állapot, amely ki fogja elégíteni a kisebbségeket és csak előnyére válik az illető államnak is.

Stack tábornok belehalt sérülésébe

Anglia erélyes lépéseket tesz az egyiptomi bombamerények miatt.

(Kairo, november 21.) Lee Stack tábornok, az egyiptomi angol haderők parancsnoka, aki ellen tegnap revolveres bombamerényeket követtek el, a legfontosabb ápolás és operációk dacára ma sérülésébe belehalt. Fuad egyiptomi alkirály ma kiáltványt intézett hadseregéhez, amelyben a legsúlyosabban elítéli a merény

letet. Londoni jelentés szerint ma rendkívüli minisztertanács volt, amely kizárólag Stack tábornok meggyilkolásával foglalkozott. A lapok szerint a kormány a merénylet ügyét a legkomolyabban fogja fel és a közvélemény az egyiptomi kormánnyal szemben igen komoly lépéseket vár.

Maláriajárvány dühög Aradon

Tömeges megbetegedések a Mosótyz-telepen.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi Mosótyz-telepen, ebben a legjobban fejlődő városrészben felütötte fejét a malária járvány. A tömeges malária megbetegedések a legnagyobb aggodalommal töltik el a telep lakosságát, mert eddig több mint husz maláriás beteg van a Mosótyz-telepen. Valószínű azonban, hogy számos bejelentetlen maláriás is szivódik az emésztő lázban, mert az elhanyagolt utakon felgyülemlett, állott pocsolók és sártömegek főfészkei ennek a veszedelmes kórnak. Talán egyetlen városrésze sincs úgy elhanyagolva Aradnak, mint a Mosótyz-telep. A következő uccákon lehetetlen a közlekedés, az ottani lakosok, különösen esős időszakokban a legkétségbeesettebb helyzetben vannak. A város vezetőségéhez már számtalanszor küldték el panaszukat a telep lakosai, amelyekben kérték, hogy a város ne kezelje őket mostoha gyerekként, hanem adja meg azokat az előnyöket, mint a többi la-

kosoknak. A telep lakosainak főkérvésük az uccák kikövezése volt. Eddig csak azzal okolták meg kérvésüket, hogy a közlekedés lehetetlen a sáros gödrös uccákon, a levegő egészségtelen a felgyülemlett pocsolók miatt. Most azonban sokkal súlyosabb dokumentumokat mellékelhetnek a kérvényükhöz: a maláriában megbetegedett felnőttek és gyermekek orvosi bizonyítványait. Arad város lakossága eddig a maláriát, ezt a veszedelmes betegséget csak a háborút járt katonákon észlelte, akik hosszabb ideig tartózkodnak mocsaras vidékeken. Ma már Arad is fészke lett a maláriának és addig ezt a betegséget elfojtani nem lehet, amíg a város nem teljesíti azt a kérést, a melyhez minden Aradon lakó embernek érdeke fűződik: sürgősen meg kell kezdeni a kövezési munkálatokat a Mosótyz-telepen, nehogy egy szépen fejlődő városrész minden lakóját megfertőzze ez a pusztító járvány.

Leleplezték a váradi királyszobrot.

A királyné és a trónörökös-pár az ünnepségen.

(Oradea-mare—Nagyvárad, november 21.) Nagy ünnepségek keretében leleplezték le ma délelőtt Ferdinánd király lovasszobrát. A leleplezési ünnepség — amelyen több mint huszezer ember vett részt — programmszerűen folyt le és a Mária királynét, Károly trónörökösét és a trónörökös nejeét hozó udvari vonat pontosan robogott be a feldisített váradi állomásra. Az udvari vonathoz voltak csatolva a kormány tagjainak szalonkocsijai is. Megérkeztek Duca külügyminiszter, Saveanu közegészségügyi, Marzescu igazságügyi, Mardaescu hadügy és Constantinescu földművelésügyi miniszterek, míg Mosoiu közmunkaügyi miniszter már napok óta Váradon tartózkodott. Ugyanezzel a vonattal érkezett Cristea Miron érsek-primás és ötven szenátor és képviselő. A pályaudvari ünnepélyes fogadtatás után a szoborleleplezés színhelyére hajtottak, ahol Ciorogariu Roman görög keleti román püspök rövid misét celebrált, majd Mosoiu miniszter beszélt a nap jelentőségéről és beszéde közben hullott le a király lovasszobráról a lepel. A város nevében dr. Bucico Coriolan polgármester vette át a szobrot, majd a királyi vendégek előtt hódoló felvonulás volt. Délben 300 terítékes bankett volt a Katolikus Körben. Ferdinánd király gyengélkedése miatt nem vett részt az ünnepségen.

Vadák Eskütt ellen.

Miért ragaszkodott Nagyatádi a panamával vádolt titkára személyéhez.

(Budapest, november 21.) Az Eskütt-pör mai tárgyalásán elsőnek Messzó Zoltán volt belügy államtitkár hallgatták ki és azt vallotta, hogy tudomása volt Eskütt üzelméről, amit pártjának be is jelentett. Nagyatádi Szabóval is közölte a dolgot, azonban Eskütt a miniszter előtt tisztázta magát. Nagyatádi-Szabó ezután azt mondta neki, hogy a vádakat csak azért kovácsolják Eskütt ellen, mert ki akarják turni az állásából. Nagyatádinak Eskütt iránti rokonszenvét azzal magyarázta, hogy Eskütt a kommun idején megmentette az életét az elhunyt miniszternek. Amikor pedig Nagyatádi Szabó miniszter lett, a miniszterium régi hivatalnokai hidegen fogadták a kisgazdából lett minisztert és ezért régebbi bizalmasaival vette körül magát.

Tizenkét éves lett IV. Károly fia.

Ottó extrónörökös magyar beszéde. — Hogy él az ex-uralkodói család Spanyolországban.

(Budapest, nov. 21.) Gróf Károlyi József, Zita exkirályné és Ottó extrónörökös udvarmestere, aki állandóan a volt királyi család mellett él, Budapestre levelet intézett, amelyben igen érdekesen számol be Zitaék spanyolországi életéről. Leírásában élnek, amely a legszegényebb spanyol falvak egyike. Sem vasútja, sem kikötője. A világtól teljesen elzárt falu, az istenhátamögötti helyen fekszik a szürke, kételeetes, villaszerű, de rosszul épített kastély. A kastélyt Uribarrenneki hívják és baktól a Jegegyszerűben van berendezve. Most már beköszöntött a hideg és nyúlós köd fli meg a tájat. Mindamellett a volt királyi család a legjobb egészségnek örvend. Az özvegy exkirályné állandóan fekete ruhát visel a gyász jeléül. Fokozott érdeklődést tanult — a politika kizárásával — minden magyar ügy iránt. A magyar földről jött királyhíri magyarokat örömmel fogadja és elbeszélget velük a magyarországi dolgokról. Állandóan hangoztatja, hogy *bizik az isteni gondviselésben és a magyar nép király- és alkotmányhiúságában. Hangoztatja azt is, hogy vágyakozik Magyarországra.* Ottó extrónörökös tegnap, november 20-án töltötte be tizenkétedik életévét. Tífuszbetegségből felgyógyult és erősen hízásnak indult. Az extrónörökös is állandóan fekete ruhát visel, csak a játék és sport idejére ölti fel mázsozruháját. Mikor a bourdesi záránokok felkeresték, akkor a 12 éves extrónörökös megkérdezte a férfaktól, hogy voltak-e katonák? — Megjegyezte azonban, hogy ő csak azt fogadja el katonának, aki végigharcolta a világháborút. Ekkor történt, hogy ami-

kor Phem József zalaegerszegi apátplébánosnál beszélgetett, a csoportban németül kezdtek beszélni, mire Ottó leintette őket és azt mondta nekik, hogyha magyar emberek, akkor beszéljenek magyarul. Ha többen vannak előttük, akkor kissé félénk, de ha egyedül van szemben bárkivel, bátran viselkedik. Akiről megtudja, hogy magyar, azzal csak magyarul hajlandó társalogni. A második emeleten van a tanulószobája, ahol reggel 8-tól fél 12-ig és délután 4-től 6-ig foglalkozik tanulmányaival Blazovits Jákó vezetése

mellett. Összevont tananyagot tanul és december első felében fog vizsgálaton megjelenni a gimnázium harmadik osztály anyagából magyar bizottság előtt. Vizsgáztató tanárai Blazovits Jákó és gróf Degenfeld Henrik középiskolai tanárok lesznek. Ottó tökéletesen beszél magyarul. Beszédén nem ha a dunántúli zamatos dialektust is észrevenni. Kivüle még a kis Etel főherceg és a kis Róbert főherceg tudnak magyarul a királyi gyermekek közül. Károlyi József gróf minden nap délelőtt 11 és fél 2 között keresi fel az exkirályi családot, miután ő a Madzarro spanyol festő özvegyétől bérelt villában lakik, amelyet Zita közbenjárására kapott bérbe. Lakosztályát magyar butorok dúsítik...

Kilakoltatás elől a halálba.

Az öngyilkos özvegy Simon Istvánné tragédiája.

(Saját tudósítónktól.) Özvegy Simon Istvánné aradi asszony tragikus öngyilkosságáról beszámolt a mai Közlöny. A szerencsétlen sorsú asszony, amint megirtuk, a Marosba ölte magát és a parton hagyott ruháin egy cédulát találtak, amelyen megírta utolsó levelét. A 72 éves asszony azt írta a cédulára, hogy házigazdája, Szabó Imre Radnai-uti háztulajdonos szekaturája miatt vált meg életétől. Az aradi első kerületi rendőrség a levél alapján nyomozást indított és az ügyeletes rendőrtiszt ma megjelent Szabó Imre házában. A ház tulajdonosa nem volt otthon, így kihallgatása még nem történhetett meg. A rendőrség felnyitotta az öngyilkos asszony lakását és a konyhában levő asztalon egy levelet találtak, amely Wessely Nándorné, az özvegyasszony unokahúgának volt címezve. A levelet elkézbesítették a címzettnek, aki fel-

olvasta a rendőrtiszt előtt annak tartalmát. A terjedelmes levélben meleg szavakkal búcsúzik el az öngyilkos fiózzátartozóitól. Bocsnatot kér, hogy ilyen fájdalmat okoz nekik, de nem bírja tovább zaklatott életét. Öngyilkosságáért Szabó Imrét teszi felelőssé, aki megkeserítette minden percét és minden ok nélkül ki akarta lakoltatni az uccára. Levelét ezzel fejezte be:

Nem bírom tovább elviselni ezt az életet. Átkozott legyen, aki halálomat okozta. Imádkozzatok értem. Isten veletek.

A rendőrség kihallgatta a ház egyik lakóját, Borsos Zsigmondnét, aki elmondta, hogy özvegy Simon Istvánné rendes és csendes öregasszony volt és mindenkivel a legnagyobb békességben élt. Szabó Imre állandóan kilakoltatással fenyegette. E miatt nagyon el volt keseredve és többször említette, hogy a házigazda molesz-

tálása elől a halálba menekül. Szegény Simon Istvánné a csendes jó asszony megszabadította a házigazdáját a kilakoltatás kellemetlenségeitől. Az öngyilkos holttestét ma este fogták ki az ujaradi hid közelében.

Az új trafikárok.

Átlagban 50—100 százalékos az emelkedés.

(Saját tudósítónktól.) Mint már mai számunkban jeleztük, az állami jövedékek igazgatósága a mai nappal kezdődőleg az összes egyedárusítás alá eső cikkek árait — kivéve a sóét — átlagban negyven százalékkal emelte. Az új dohányárak a következők:

Cigareták 100 darabonként:

Regale RMS. szopóka nélkül 140. szopókával 120. Intim RMS. szopóka nélkül 120. szopókával 100. Ferdinánd cigaretta 400. Regina Maria 400. Mihai Viteazul 300. Peisor 300. Intim Club 300. Jockey Club 300. Carpati 70. Cavalla 60. Dame 60. Dorobant 40. Functionar 30. Militare 30. Meseriasi 25. National 20. Regal 80. Speciális Regale szopóka nélkül 180. szopókával 150 lej.

Szivarok darabonként: Alba Julia 15. Regalia Media 12. Cluj 10. Regalitas 10. Trabuco 8. Britanica 6. Cuba Portorico 5. Senoritas 4.50. Ardeal 2.50. Belvedere 2.50. Cigarillos 2. Olt 1.50. National 1 lej 25 bani.

Dohányok különként: Meceon 2000. Regal 1000. Lux 600. I. minőség 400. II. minőség 200. III. minőség 100 lej.

Szivarlapok: 150 lapos Job 15. 100 lapos Job 10. Lux 4. I. minőség 2.50. II. minőség 2 lej.

Gyufa ára dobozonként 1 lej 50 bani.

Játékkártyák: 182, 152 és 86 lej. — Angol pipadohány, kilogrammonként 250 lej.

TARCA

Az én kis szomszédom.

Írta: Marcel Prévost.

19... december 20.

... Te! vagyok a harmincesztendő lány, resignált főzőfiájával és mégis, valahogy úgy látom hogy ez a világ még sem a lehetséges világok legjobbika.

Mindenekelőtt: hideg van, 8 fokkal alatta, amint szomszédom ez a huszonhat éves fiú a maga szörnyű, iskolai tolvajnyelvvél kevert gasoon kiejtésével mondaná. Hideg van — és nincs munka! Az angol-szászok érthetetlen módon nem akarják megtanulni Voltaire nyelvét ebben az évben, a franciák pedig a svájci bonne-októl már öt éves korukban megtanulnak angolul.

Megéhetesen eszközeit e pilanatban egy montevideói hölgy szolgálhatja, akiben azonban semmi hajlandóság sincs a tanulásra. Nem is akar folyékonyan franciául beszélni s meglepőszik, ha néhány mondatot lefordítok neki, mint például: „Önök igazán szép kék szeme és csinos szőke szakállá van!”

Hallom, amint kis szomszédom, Jean Ducasse hazajön a bá-

nyászati főiskolából. Köhög a szegény fiú és szidja Párist, az éghajlatot, mindent! A leckét itt tanulja az én kályhám mellett. Szeret mesélni; utánozza a tanárait és diáksínyekkel traktál.

Bizonyára mingyárt Kopogni fog. Egy kicsit rendbeszedem a hajamat és bluzt váltok. Egy ilyen öreg tanítónő, mint én, még megijeszíthetné a gyereket!

19... december 22.

A montevideói hölgyet is elvesztettem. Egy ur szöktette meg — mondotta a gazdaasszonya — „a becsületrend tisztje” volt. Tizennyolc frankkai tartozott. Nagyon hiányzik nekem ez a pénz; karácsonyra egy nyakkendőöt vásároltam kis szomszédomnak, a ki nem tud öltözködni.

Jean Ducasse még mindig köhög. Kopogtatás nélkül nyitott be hozzám és diadalmasan kiáltotta be az ajtónyíláson:

— A teremtsit! Megint kettővel esett a disznó!...

A „disznó” a hőmérőnek szökt. Ma különben egész nap ki akarta csikarni belőlem a montevideói hölgy címét! És komédiáztunk egymással, mint két gyermek. Ő még az, de én?...

19... december 23.

Ma veszekedtem Jean Ducasséval a karácsonyi ünnepek miatt. Nekem a karácsony, többet telent,

mint az újv vagy akár a husvét is, de Jean közömbös és nem törődik velem. Azt mondja, hogy sohasem tette gyermekkorában cipőt a kandallóba. Szerettem volna rábírní, hogy most ez egyszer tegye meg: a nyakkendőre gondoltam... Jean azonban felháborodva utasította vissza ezt a „babonát”...

A babonának ez a megvetése különben nem akadályozza meg őt abban, hogy naphosszat ne álmodozzék. Sokat beszél valami vidéki nagynéniről, aki nagyon gazdag, „harminc-negyvenezer frankja van és földje”. Ő az egyetlen örökös persze és ha minden az övé lesz, otthagyja a főiskolát, utazik egy esztendőn át és aztán hazamegy gazdálkodni...

— Ha majd végeztem a világcsavargással, eljövök magához Hortense s a Rue Ott-le-Coeur-ből egyszeriben feleségül veszem!

Körültáncolta a szobát és meg akart ölelni. Haragudtam rá?

19... december 25.

Mennyi minden történt tegnap előtt óta! Jean a 23-ról 24-re virradó éjszakán későn ment haza. Hallottam, hogy köhög, nagyon köhög. Nyugtalan lettem s benyitottam hozzá, a szegény fiú arca izzott a láztól.

— Oh, Hortense kisasszony, — nyöszörögte — megöl ez a ma-

guk Párisa. Hívjon orvost, kedves jó Hortense...

Két napig ápoltam őt, végre úgy, ahogy lábraállt s együtt vacsoráztunk. Annyi boldogságot beszélt ezen az estén, hogy éjszaka alig tudtam elaludni.

Világos nappal volt, mikor bekopogtatott.

— Mi baj Jean? — riadtam fel.

— Itt a jogyzó levele! Szegény nagynéni meghalt!

— Várjon, rögtön jövök!

A jogyzó levele csak három-ezer frankról tett említést a negyvenezer helyett, s a föld is meg volt terhelve. Nos — mondotta Jean — hát nem utazom a házassága előtt Monte-Carlóba és Ostendébe... Hortense, tiústént egybe kelink!

— Jean, öregebb vagyok magánál négy esztendővel!

— Hát aztán! Hányan vannak nálunk, akik tíz évvel fiatalabbak, mint a feleségük! És maga ápolt, babusgatott engem, ha nem mond, itt e helyt beteg leszek megint!

... Ez a fiú talán meg fog csalni, ezer gondot okoz, de én szeretni fogom, hiszen már most is szeretem! Igent mondtam.

— Mit talált a cipőben? — in-cselkedett Jean.

— Férjet találtam benne, te csacsi — és ezzel átöleltem az én gyermekemet.

Fedák Sárít kifosztották Amerikában.

Súlyos vádak a budapesti primadonna impresszáriói ellen. — A művésznő titokzatos kábeltelegramja.

(Budapest, nov. 21.) Nagy fel-tűnést keltett az a távirat Buda-pestben, amelyet tegnap kapott Fedák Irén, Fedák Sári unokahúga a művésznőtől. Fedák Sári ez-előtt hat héttel amerikai turnéra indult egy erre a célra szervezett színtársulattal, hogy az Egyesült Államok nagyobb, magyarokta városaiiban legjobb szerepet el-játsza. A művészi körutról Fedák Sári a legjobb híreket küldte haza és derűs hangú levelekben szá-molt be új amerikai sikereiről. An-nál nagyobb meglepetést keltett tehát a tegnap érkezett kábel-távirat, amelyben Fedák Sári súlyos váddal illet impresszárióit, Hódos syt és Vajdát, akik állítólag minde-néből kifosztották és arra kéri unokahúgát, hogy sürgősen küld-jön számára 1000 dollárt. Tény, hogy Fedák és impresszáriói kö-zött a turné megkezdése előtt né-zeteltérés keletkezett, mert azok azt akarták, hogy két turnét csí-náljon, amibe Fedák nem egyezett bele. A viszony bár feszült volt így a művésznő és az impresszá-riók között, de nem valószínű hogy odafejlődött volna, hogy Fe-dák Budapestről legyen kénytelen-ezer dollárt kérni. Gyamusnak lát-szik a távirat és hamisítottnak hi-szik, mert Fedák Sárinak New-Yorkban számos előkelő ismerőse van, akik készséggel kísérik. Van azonban a táviratban egy pont, amely mégis valószínűvé teszi, hogy a táviratot Fedák Sári küldte, mert a táviratban megje-löl, hogy honnan és ki küldje el a kért összeget. Már pedig arról, hogy Fedáknak hol van Budapes-ten dollárbetétje, rajta kívül senki sem tudhatott. Fedák Irén a táv-irat megdöbbenő tartalma dacára is óvatoss és kábeltelegramban kér-dést intézett Fedák Sárihoz. Amíg a válasz meg nem érkezik, addig a pénz nem küldi el. A távirattal egyidejűleg érkezett meg Fedák Sári egy levele is Budapestről, amely azonban november hatodi-káról kelt Pittsburgból és ebben a levélben vidám hangon számol be sikereiről: Maximum a sikerben és anyagiakban, — írja. — A vi-szonyok azonban ötven százalékkal rosszabbak, mint a múlt év-ben. November 9-én Cigányszere-lem Newyorkban, 16-án bucsu a János vítézenben, a közbeeső idő a környéken és 16-ika után „Le a kántal” írta Petőfi Sándor...

Fedák Sári úgy tervezte, hogy december ötödikén indul Newyork-ból, azonban nem tudni, hogy a változott viszonyok következté-ben nem változott-e meg ez a terve. Hegedűs Gyula, akit a táv-irattal Fedák Irén azonnal felke-resett, eljárt a külügyminiszte-riumban, ahonnan még tegnap este távirati utasítás ment a new-yorki magyar követséghez, hogy keressék fel Fedák Sárít s amenny-nyiben szükséges van rá, a követ-ség álljon rendelkezésére.

Mint budapesti tudósítónk je-lenti, Hódos, Fedák Sári impresz-száriója Budapestre küldött és ma este érkezett hosszú kábel-táviratában megnagyarázza Fe-dák sürgönyét és ezzel beigazo-lódott az is, hogy a sürgönyt tény-keg a művésznő küldte. A turné-nak szerződésellenesen és Fedák

mulasztásából történt hat hetes elhalasztása miatt az előkészüle-tek költségeit felszámította Fe-dáknak. Newyorkból Chicagoig minden városban 4-6 estére színházat bérelt már szeptember elejétől kezdve és az ezekre adott előlegek, miután Fedák és társu-

lata nem érkeztek meg, elvesz-tek. Színészeket szerződtetett, a kiket ez idő alatt is fizetni kel-lett és ugyancsak hiába költött ebben az időben reklámokra is. Kétszer utazott át Európába hogy a turné megkezdését kisürgesse. Ezeket a kiadásokat mind felszá-mította az elszámolásban és ezt az elszámolást Fedák nem akarta elfogadni. Így Fedák nem vett fel tőle pénzt és így jutott pénz-zavarba is.

Ellenforradalom tört ki Oroszországban

A kronstadti tengerészek elfogták Trockijt.

(Páris, november 21.) Szovjet-Oroszországban ismét erős ellen-forradalmi mozgalmak vannak keletkezében és néhány helyen már nyílt, fegyveres ellenállásban robbantak ki. Szentpétervárot is kitért az ellenforradalom, amely-nek kimondott célja, hogy a szov-jetkormány uralmát azonnal meg-buktassa. Az Air Nouvelle jelen-tése szerint Kronstadtnban, Orosz-ország legfontosabb erődvárosá-ban és hadikikötőjében a tengeré-

szek fellázadtak és állítólag az odaérkezett Trockij hadügyi nép-biztost is elfogták. Ez a hír azon-ban még megerősítésre szorul. Az ellenforradalom most az északi tengerpart vidékén és főképpen Szentpétervár környékén olyan erővel tört ki, hogy könnyen ma-ga után vonhatja a szovjet buká-sát. A szovjet-kormány a legeré-lyesebb rendszabályokat léptette életbe, hogyha kell, akkor a leg-nagyobb erővel is fojtsák vérbe az ellenforradalmi megmozdulást.

„Pénzért még bombamerényletet is...”

A budapesti merénylők ellentmondó vallomása. — Márffy súlyos vádakot emelt a budapesti rendőrség ellen.

(Budapest, november 21.) A bombapör mai tárgyalásán a francia követség és a Koháry-uccai cseh-szlovák követség ellen elkövetett bombamerényleteket tárgyalták. Márffy József a Koháry-uccai me-rénylőről semmit sem akar tud-ni. Felolvasták régebbi vallomá-sait, amelyekben beismerte, hogy Kiss Ferenc közölte vele, hogy a csehszlovák konzulátuson bom-bát akar elhelyezni. Márffy eluta-sította akkor Kiss tervét, de en-nek dacára ő maga folytatta a terv keresztülvitelének elkészíté-sét. A merénylet előtt már hóna-pokkal srappnellüvelyt adott át Chriasztnak, hogy a bombát ké-szítse el és a külföldi kölcsönt a bombának vagy francia vagy va-lamelyik kisantant követségen való elhelyezésével akadályoz-zák meg. A francia követségen a bombát ő helyezte el és a gyújtó-zsinórt cigarettával gyújtotta meg. Márffy azonban a vizsgáló-bírónál tett vallomását visz-szavonta és ma mindent tagadott. Az elnök kérdésére, hogy akkor miért ismerte he a merényletek elkövetését, azt válaszolta, hogy Hetényi rendőrfőkapitány-helvet-tes azzal nyugtatta meg, hogy úgyis külföldre utaz-tatja. A főkapitányfelvettes hang-sulvozta előtte, hogy eredményt kell felmutatni, de csak forma-képpen az antant kedvéért. A fő-kapitány ufalt, a meggyilkolt Soltra rendőr esetére, amikor meg kellett nyugtatni a rendőro-keket és gyilkost aki fetteit for-maképpen bevallotta. Később meg-szóktették.

Elnök: Felvilágosíthatom, hogy Soltra gyilkosának elítélésében én is résztvettem és a gyilkost fel is akasztották. Ilyen meséket ne adjon elő!

Márffy azonban ezután is tagad-ta, hogy résztvett volna a me-rénylet elkövetésében. A cseh kö-vetség ellen elkövetett merénylet esetében elmondotta Márffy hogy

az állás nélkül volt Kiss Ferenc mondotta neki, hogy még bomba-merényletre is vállalkozik, csak-hogy pénzhez juthasson. Horváth-Halast hallgatták ki ezután, aki szintén tagad és azt hangoztatja, hogy a rendőrségen csak azért tett beismerő vallomást, mert bántalmazták. Azt vallja, hogy Vargha helyezte el a bombát a Koháry-uccában és azt Márffy la-kásáról vitték oda. A bom-bát Márffy és Chriaszti készi-tették. Majd kijelenti, hogy a me-rénylőről előre semmit sem tudott. Márffynak az volt eredetileg a terve, amint később megtudta, hogy a rendőrség épületét rob-bantja fel. Márffy és a tanúk ré-gebbi vallomásait valótlannak mondja. Vargha még annyit beis-mer, hogy Kiss Ferenc ekrazitot akart tőle venni, azzal, hogy a bécsi gyorsvonalat robbantja fel.

Fájdalomdij a felbontott házasságért

Egy megsemmisített házasság érdekes epilógusa.

(Saját tudósítónktól.) Érdekes tárgyalást tartott ma az aradi örvényszék. Berár Mitru székud-vari jómódu gazdálkodó, aki kül-önben süketnéma, évekkkel ezelőtt beleszeretett egy szegény székud-vari lányba, Iván Szófiába. Je-lekkel bevallotta szerelmét és fe-lesegül vette. A szép asszony azonban csak érdekből lett a gaz-dag ember felesége és a házasság után nyomban rábeszélte, hogy szerelme jeléül irassa rá birtokát és házát. A szerelmes férj ezt meg is tette. Nemsokára azonban a gazdálkodó észrevette, hogy fe-lesege nem bánik vele oly jól mint azelőtt. Zaklatott élete volt a szegény férjnek, akit az asz-szony állandóan kirozott. Ezt a férj rokonai is látták és elhatá-rozták, hogy megszabadítsák ro-konukat a haszonleső nőtől. Az

egyik rokon, Negru Vasile felke-reste dr. Marsien Iusztin aradi ügyvédet és pert indított az átra-tott vagyon visszaszerzéséért. A pert minden fórumon megnyerték, dacára annak, hogy azt az asz-szony a Curte de Casatie-ig vitte. Az ingatlanok így visszakerültek Berár birtokába, aki ezután a há-zasság megsemmisítése miatt adott be keresetet. Ma tárgyalta ezt az ügyet az aradi törvény-szék, amely helyt adott a kereset-nek és arra való hivatkozással, hogy Berár a házasság megköté-sénél nem volt cselekvőképessége teljes birtokában, megsemmisítet-te a házasságot. Érdekes körülmény, hogy az asszony egy, a hetvenes években fennállott jog-szokás értelmében 80 arany táj-dalomdíjat követelt. Mivel azon-ban ez a jogszokás régen elavult, a törvényszék nem teljesítette a követelést.

HOGYALL KALEJ?

1924. nov. 21-én 100 lejért adtak:

Nálunk:

2.74 svájci frankot,
9.95 francia frankot,
38.000 belföldi magyar koronát,
38.000 osztrák koronát.

Zürichben 2.70 frankot

Párisban 9.75 frankot

Newyorkban 52 centet

Eltemették

a repülő-propeller halottját.

Ma délután öt órakor tem-ettek el nagy részvét mellett Fekete István aradi mechanikust, akit egy repülőpróba alkalmából a gép pro-pellerje halálra zuzott. A Cosbuc (Wesselényi) uccai gyászház előtt nagy csoportban álltak a tragikusan elhunyt fiatal mechanikus társai. Az egyházi szertartás után egyik társa beszédet tartott a koporsó felet, majd megindult az impozáns gyász-menet a felső temető felé. A kopor-sót szinte elborította a számos koszorú, amelyek közül az Astra-motor-osztály összmunkássága koszoruja: „A munka mártírjának” felirással szerepelt. A mérnöki kar, a tisztvi-selőkar és az igazgatóság is koszo-ruval adózott a halott emlékének. A gyászmenetben az Astra munkásai, a tisztviselő és mérnöki kar Ketterer igazgató vezetésével vett részt. A sírnál egy másik munkástársa tartott beszédet román nyelven, majd a ko-porsót a sírba eresztették. A koporsó felett szép kereszt volt, amelyen — a halott utolsó kívánságához képest — egy propellert faragtak ki. A család koszorui a következő felirással sze-repeltek: Szeretett nagybácsimnak — Katóka, Szeretett Pista öcsémnek — Gyula és Katóka, Felejtethetlen, drága jó Pistánknak — a család. — Az el-hunyt atyja, aki jelenleg Budapesten tartózkodik, nem vehetett részt fia temetésén, mert súlyos betegen fekszik a magyar fővárosban.

Apró szenzációk.

'Bécsiek sportbotránva. — Elhagyott feleségből színésznő.

(Bécs, november 21.). A következő apró szenzációk hősei és hősnői éppoly ismert személyiségek külföldön is, mint Bécsben. Eppen ezért a Közöny bécsi szerkesztősége érdekesnek tartja röviden regisztrálni ezeket:

A fociballista pótonja.

Az elmúlt héten nagy eseménye volt a bécsi sportvilágnak. A svédok válogatott labdarúgói mérköztek az osztrák reprezentatív csapattal. A mérkőzés után az osztrák labdarúgószövetség bankettet rendezett a vendégek tiszteletére az Imperial-szállóban. A bankett után Bécs egyik ismert fociball-mecénása meghívta hietzingi vállájába a bankett több résztvevőit, közöttük a svéd csapat egyik legjobb játékosát, Kochot. Koch sugár növésű, pompás testalkatú, szép arcú fiú. A bankettet követő hietzingi mulatság során a gazda Kochot félrehívta és mondott neki valamit. A többi vendégek általános elképedésére Koch olymódon dühbe jött a házigazda szavaival folytán, hogy kétszer arcul teremtette, majd a parkettre boxolta és — Schweinerei!

— Schweißerei! A kiáltással gyorsan távozott. Ide érkezett svéd lapok mostan Bécsről, mint modern Szodomáról írnak. Az osztrák labdarúgó szövetség viszont elhatározta, hogy a hietzingi mecénás többé nem kap meghívást a sportbankettekre és egyéb ünnepekre.

A visszament parti.

A bécsi lapok két hét előtt a következőkben közölték színháziróvataikban:

— **Művészházasság.** Erika Glässner, a kitiűő színésznő és Beda (Fritz Löhrer), az ismert nevű humorista és kupléró, a Bananen és egyéb slágerek librettistája jegyesek és legközelebb tartják meg esküvőjüket.

Az eljegyzés híre igaz volt, az esküvőből azonban még sem lesz semmi. A Közöny bécsi szerkesztősége ma a következő díjazás és felkérés nélküli családi hírt közölte:

— **Felbontott eljegyzés.** Erika Glässner, a kitiűő stb. és Beda (Fritz Löhrer), az ismert stb. közös elhatározással... felbontották.

Anita Berber barátinje.

A Bécs melletti Baden színházában egy új fiatal színésznő mutatkozott be nagy sikerrel. Neve: Alice de Macho. A művész név alatt egy ismert bécsi szépség rejtezik. Alice de Macho nem más, mint a Verkehrsbank volt igazgatójának, Sussinak elvált felesége. A szép fiatal asszony tavaly megszökött férjétől és pedig nem egye dül, hanem Anita Berbernek, a különös hajlamairól hírhedt meztelen táncosnőnek társaságában. Csak hetek mulván sikerült a fiatal asszonyt elváltatani Anita Berbertől és visszahozni Bécsbe. Sussin igazgató ezután nyomban beadta a válókeresetet felesége ellen, majd kilépett a Verkehrsbank közeleléből és Sussin & Co. cég alatt magánbankot nyitott. A nagy tőzsdéi krízis folytán az új magánbank a nyár folyamán kénytelen volt likvidálni. Sussin kivándorolt

Spanyolországba, ahol egy vezető bank igazgatója lett, elvált felesége pedig mostan a Badeni bei

Wien-i városi színházban tűnt fel ismét, mint Alice de Macho nevével, bakfisi és társaságbeli hölgy.

Felmentették Heim Jaques-ot.

Érdekes ítélet a hírhedt szalámi-pörben.

Budapestről táviratozzák: A nagy port felvert Sényi-féle szalámi kontremín bűnpörében a bíróság ma hirdette ki ítéletét. Heim Jaques-ot, aki az eladott részvényeket visszaszerezte és

visszaadta Sényi Miklós csoportjának, a bíróság felmentette. Ellenben Lukács Nándor tőzsdebizományost sikkasztás büntetében mondták ki bűnösnek és ezért 1 évi fogházra ítélték.

Froreichné meglátogatta urát a fogságban.

Az egyedi gyilkos „a körülményekhez képest” jól érzi magát.

(Sopron, nov. 21.) Froreich Ernő felesége, Egyedi Ilonka aki már tíz nap óta Sopronban tartózkodik, tegnap ügyvédje, Sándor László társaságában a soproni ügyészségre ment, ahol a Froreich-ügy referensével folytatott megbeszéléseket férje ügyének állása felől. Froreichné nem sok jót hallott. Az ügyészségen megmondották neki, hogy férje ügye rosszúl áll.

Froreichné többször is kifejezte azt a véleményét, hogy férje nem normális. Ez a baj ma még lappang benne, de egészen bizonyos, — mondotta az asszony. — hogy ki fog történi.

Froreich Ernőné aztán engedelmet kért, hogy férjével beszélhessen. A fogházigazgató irodájában történt a találkozás.

— **Hogy vagy Ernő?** — kérdezte Egyedi Ilonka férjétől.

— **Köszönöm Ilonka —** mondotta Froreich mosolygva — **a körülményekhez képest jól.**

— **Meghíztál Ernő!**

— Az utóbbi két héten valóban meghíztam, — mondotta Froreich Ernő, — **jól bánnak velem a fogházban.**

Majd hirtelen megkérdezte az asszonyt:

STÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZLET

* **Az aradi színház heti műsora.** Szombaton fél 6 órai kezdettel: Hazudik a muzsikaszó, operette. Balogh Böske vendégfellépésével. Fél 9 órai kezdettel: Bánk bán, dráma. Fekete Mihály fellépésével. Vasárnap délután fél 3-kor: Drótostót, operette Balogh Böske és Gyöző Alfréd vendégfellépésével. Fél 6-kor: Árvácska. Balogh Böske vendégfellépésével. Fél 9-kor: Bánk bán, dráma. Fekete Mihály fellépésével.

* **Az aradi színházi iroda hírei.** A ma, szombat esti előadás a disz-előadások sorába számít, parádés szereposztásban kerül felújításra a magyar drámaírás egyik legnagyobb mesterének, Katona Józsefnek Bánk bán című szomorújátéka. A szereposztása a következő: Petur bán Fekete Mihály, Gertrud királyné Fekete Irén, Melinda, Bánk felesége Harmath Jolán, Bánk bán Ladányi, II. Endre Békefi Lajos, Ottó Sorr Jenő, Mikhál bán Darvas, Simon bán Szabadkai, Biberach Mészáros, Tiborc Kassai, zászlósúr Berengh. — Szombaton délután fél 6 órai kezdettel a Hazudik a muzsikaszó című operettet hozza színpadra a társulat énekes személyzete Lengyel Irénnel és Balogh

Böske vendéggel. Az előadást fél helyárok mellett fogják megtartani és az igazgatóság még azt a kedvezményt is adja a közönségnek, hogy minden felnőtt egy gyermeket hozhat magával, teljesen ingyen a színházba. — Vasárnap három előadást tart a színház, a szezonban utoljára harmadik, mert a jövő vasárnap este román társulat játszik és így csak délutáni előadások keretében bucsuzhatik az énekes személyzet. Fél 3 órakor a Drótostót kerüli színpadra Balogh Böskevel és Gyöző Alfréddal, a tavalyi szezon két kedvencével; fél 6 órakor a szezonban utoljára megy az Árvácska, Lengyel Irénnel és Balogh Böskevel, este pedig a magyar klasszikus darabot, Bánk bán ismétli meg a színház Fekete Mihály színházigazgatóval.

* **Anyos Viola ismertnevű festőművész népszerűsítése** november 23-tól december 12-ig tart az Oláh-féle könyvkereskedésben Arad. Minorita-palota.

* **Bokor Judit gondokaművésznő,** Popper Dávid prof. lezkiválóbb tanítványát keddi, november 25-iki hangversenyén Kósa György kíséri. A legnagyobb gonddal összeállított műsoron a legregekebb gondokadarakok szerepelnek. Jegyek 30—120 leiert Oláhnál Arad. Minorita-palota

Börtönök örökös lakója.

Aki életének felét bezárva töltötte.

(Saját tudósításból.) Érdekes és a régi aradi ügyészségi alkalma zottak előtt jól ismert vendéget hoztak be az elmúlt éjszaka az aradi fogházba. Megírtuk annak idején, hogy Rivis Anna ország-szerzte ismert tolvajné néhány évvel ezelőtt megszökött az aradi közkórházból. A tolvajné, aki jelenleg körülbelül 40 éves és már husz éve folytatja lopásait, életének nagyobb részét a különböző fegyházakban töltötte. Körülbelül két évvel ezelőtt fogták el Aradon egy újabb lopással. A törvényszék akkori tárgyalásán öt évi fogházra ítélték el. Az ítélet után néhány nappal Rivis Anna kijelentette hogy beteg és szimulálásával sikerült elérni, hogy átutalták az aradi közkórházba. A tolvajné másnap megszökött és magával vitte néhány orvosnak több értékes ruhadarabját is. Gyorokra ment, ahol újabb betörést követett el, azonban a csendőrség elfogta. Innen is sikerült megszöknie, majd Gyulafehérvár felé vette útját. Itt sem dolgozott szerencsével, elfogták — most már **Jenessel Mária** név alatt — és két évre ítélték el. A gyulafehérvári fogházban **négy szer követett el öngyilkossági kísérletet,** egyszer megmérgezte magát, háromszor felakasztva találta. Mindannyiszor azonban sikerült megmenteni. Közben az egyik volt fogolytársnője felismerte a fogházban és értesítette az aradi ügyészséget. Az ügyészség megkeresése folytán ottani büntetésének kitöltése után erős őrizet alatt Aradra kísérték a notórius tolvajnőt, aki most itt is megkezdte büntetésének kitöltését. — Érdekes, hogy Rivis Anna elegánsan felöltözve, értékes ezüst nidikküllel és muffal érkezett meg Aradra. A fogházigazgató kérdéseire kijelentette, hogy az értékes dolgokat férjétől kapta, aki egy sibiul milliomos. Természetesen meséje nem talált hitelt, mert bizonyos, hogy ezeket is olyan uton szerezte, mint többi értéktárgyait.

— **A magyar pénzügyminiszter programja.** Budapestről táviratozzák: Bud János, az új pénzügyminiszter, az egységes párt mai értekezletén mondotta el programbeszédét. Az új pénzügyminiszter kijelentette, hogy pénzügyi politikájának alapja csak értékálló és egységes pénz lehet. A pénz értékének biztosítását mindennél fontosabbnak tartja. A gazdasági életben a legnagyobb szabadságot akarja biztosítani és az a szándéka, hogy eltávolítsa a hitel minden korlátait. Fontosnak tartja az adópolitika revízióját és a fogyasztók terheit a könnyítést. Feladatát azonban csak a közvélemény támogatásával oldhatja meg és az a meggyőződése, hogy az ország pénzügyi és gazdasági helyreállítását semmiféle politikai és pártszempont nem fogja befolyásolni.

SPORT

O **Az Aradi Torna-Egyesület** értesíti tagjait, hogy a téli tornaórák a Liceum tornatermében hétfő, szerda és pénteki napon lesznek és már megkezdődtek.

HIREK

Uram, fizetek . . .

Hétlőn éjjel történt Aradon: mulatóskedvű, illuminált társaság vonult végig a Bulev. Regina Marian. Záróra már régen elmúlt és fehér hópelyhek hulltak az asztalra, házakra és cégtáblákra. A jókedvű társaság kurjongatott, szinte rengett beléje az ablak, majd egy vilám ur telemelie botját és leverte az egyik üzlet kiálló üvegcégtábláját. A szilánkok csörömpölését föllogta a puha nő. Még két-három cégtábla esett el dozatul az éjszakai jókedvnek. azután ismét méla csend borult az utcára, a hangosokat, vidámakat. Illumináltakat és kirakatbeverőket elnyelte az éjszaka.

Keddén délelőtt történt Aradon: Beállított az egyik Bulev. Regina Mariai divatárkereskedésbe egy józan ur és a következőket mondotta:

— Uram, tegnap éjjel jókedvemben botommal levertem az Ön kiálló kirakat tábláját. Meg akarom téríteni a kárt. Mennyibe került a tábla?

A kereskedő csodálkozva néz az urra.

— Kérem, mondja meg nekem a kárt, meg akarom fizetni, meg kell fizetnem.

— Hát ha meg akarja uraságod fizetni... a táblát hatszáz lejtért csúszkáltam, de most beleke- rül biztosan ezerkétszázba.

Pár pillanatnyi csend, majd az idegen leszámol az asztalra egy ezrest és két százast.

— Parancsol uraságod, talán szép nyakkendőket, esetleg harisnyákat, vagy kalapot?

— Köszönöm, nincs ezekre szükségem, csak a becsületesemre volt szükségem, de most ezt is megkaptam. Ajánlom magam...

Bármennyire is lehetetlennek is látszik, így történt... Ezt bizonyítják a divatárus, a fizető idegen, a csonka cégtábla és az üveg cserepek.

(k. s.)

— A tisztviselők fizetéspótléka. Bucurestiből jelentik: Biztos forrásból közlik, hogy a tisztviselők fizetésére felvett kétmilliárd elosztási aránya a következő lesz: a tisztviselők, tanárok, tanítók 50 százalék, a bírák és katonai személyek 30 százalék pótlékot kapnak.

— Kormányválság Törökországban. Angorából táviratozzák: A török nemzetgyűlés mai ülésén a kormány ellen benyújtott bizalmatlansági indítványt megszavazták és ennek következtében a kormány lemondott.

— Bucsu az aradi törvényszék elnökétől. Ma bucsuztak az aradi törvényszék női tisztviselői a közszere- tetben álló Moldovan Szilvius dr.-tól, a távozó törvényszéki elnöktől. Az elnöki szobát izlésesen feldiszlítették krizantémokkal, az íróasztal, a padló és a szoba falai virágokkal voltak borítva. Amikor az elnök megjelent az irodában, a hét tisztviselő nő Haller Ilonka, Walder Böske, Stankovics Ada, Span Contantinné, Schwarcz Irén, Schwarcz Fánika és Toader Volunnea hét szál krizantémot nyújtottak át az elnöknek és megköszönték az irántuk tanúsított szeretetet és jó- ságot. Az elnök mehatva válaszolt a kedves és szeretetteljes bucsusza- vakra.

Tűz egy olasz kikötővárosban.

Triest igen nagy része lángbaborult.

(Triest, november 21.) Triestben Olaszország egyik legjelentősebb kikötővárosában ma tűz ütött ki. A tűzvész rohamosan terjedt, úgy, hogy a város igen nagy része lángbaborult. A hatóságok minden intézkedést megtettek a tűzvész elfojtására, azonban a

legnagyobb erőfeszítéssel végzett oltási munkálatok is eredménytelenek maradtak. A kikötőben tartózkodó rengeteg hajó mind a ten- gerre menekült, hogy a hajókat és rakományait megmentse, miután a levegő megtelt röpülő szikrákkal és zsarátnokokkal.

Protekción helyett igazság.

Revízió alá került egy négymilliós árlejtés. — Aradvár- megye alispánjának megnyugvást keltő intézkedése.

(Saját tudósítónktól.) Nemré- giben rendelet érkezett a belügy- minisztériumtól az aradmegyei prefekturára, amely elrendeli, hogy a községi rendőroket is egyenruhába kell öltöztetni. A prefektúra a rendelet végrehajtá- sával az alispáni hivatalt bizta meg, amely rendeletben értesítet- te is az érdekelt főszolgabírósa- got. Az alispáni hivatal utasítása kimondta, hogy csak egységes tí- pusu ruhákat szabad készíttetni és kötelességévé teszi az egyes főszolgabíróságoknak, hogy min- den esetben a legolcsóbb ajánlat- tevővel készíttessék el a szüksé- gelt holmikat, de a rendelkezés- ben az is fel volt tüntetve, hogy három aradi szabómestert is fel kell szólítani a pályázatra, sőt a három szabómestert névszerint meg is nevezte a leirat. Mindez még akkor történt, amikor dr. László Gusztáv alispán szabadsá- gon volt. Az alispán szabadsá- ról visszatérve, áttanulmányozta az iratokat és úgy találta, hogy a távollétében tett intézkedések nem mindenben felelnek meg a minisz- teri rendelet szellemének, mert

egy széleskörű és nyilvános pá- lyázat kiírásánál nem szokásos egyes cégekre felhívni a figye- met. Tekintve azt, hogy a meg- rendelések mintegy négy millió- nyi összegre rúgnak, mert igen sok községi rendőri uniformis kell az alispán megváhozottatta az ed- digi rendelkezést és utasította az egyes főszolgabíróságokat, hogy haladéktalanul jelentseék be a szük- ségletet és amikor pontosan tud- ják, hogy mennyi uniformis kell, akkor azonnal kiírják a legszé- sebbkörű pályázatot, amelyben minden iparos, nemzetiségre való tekintet nélkül résztvehet. Az ár- lejtést a törvényben előírt formák mellett tartják meg és tekintet nélkül a pályázó lakóhelyére vagy nemzetiségére, a legolcsóbb aján- latot veszik figyelembe, ha kellő garanciát látnak arra, hogy a pá- lyázó a megrendelést a kitűzött időre be is tudja szállítani. Az al- ispán erővel és ökönt igazságos intézkedése az iparosság körében nagy megnyugvást és megeré- dést keltett, mert így teljesen kil- zárt dolog, hogy egy négymilliós állami megrendelést egyes kivá- lasztottak nyerjenek el.

— Az államrendőrség utleveisz- tálya figyelmezteti azokat, akik Pa- lesztinába akarnak kivándorolni, hogy utlevél iránti kérvényeiket a munkaügyi minisztériumhoz cime- zék.

— Két újabb halálos ítélet Magyar országon. Budapestről táviratozzák: A gvőri ítéletőzla ma két újabb halá- los ítélet erősített meg. A mai tárgyaláson helybenhagyták Tóth László kömüvessegéd és Magyar Kál- mán munkanélküli halálos ítéletét. Mind a kettőt kötél általi halálra ítélték. Tóth László háromrendbeli, Magyar Kálmán kétrendbeli rabló- gvilkosságot követett el. Az elítéltek felebbezték a Kuriához.

— Leszállították a budapesti szin- észek fizetését. Budapestről jelen- tik: A magyar főváros szinézogatói, amikor nemrégiben leszállították a színházjegyek árait, azzal a kíván- sággal léptek fel, hogy ugyanilyen arányban redukálni kívánják sziné- szeik fizetését is. Az ügyet — mint- hogy a tárgyaló felek megegyezni nem tudtak — döntőbírósa- ra biz- ták, amelynek valamennyi tagja ku- riai bíró volt. A választott bíróság hosszú tanácskozás után a szinéz- ogatók mellett döntött s kimondta a szinészi fizetések leszállításának jo- gosságát.

— Könyvek fálárban Keroelnél.

— Az aradi Központi szálló nagy- terme igen előnyös feltételek mellett biztosítható bálakra és mulatságokra.

Könyvudonságok —
10154 Sándornál Arad.

— Csalo orosz menekült. Néhány héttel ezelőtt feltűnt Timisoarán egy Arkoglan Alexander nevű orosz me- nekült, aki mindenki előtt nagy va- gyonával dicsekedett. Nemrégiben a timisoarai Lloyd-kávéházban összeke- rült Suciu Demeter aradi kereskedő- vel, akinek 30 vagyon diót adott el igen olcsó áron. A kereskedő termé- szetesen megvette a diót s 20.000 lejt is adott a „gazdának” oroszoknak. Elér- kezett a szállítás ideje, akkorra azon- ban eltűnt Timisoaráról. A károsult kereskedő feljelentést tett ellene a ti- misoarai rendőrségen.

Utóljára ma szombaton I. rész Königsmark

— A volt főispán bombapöre. Bu- dapestről jelentik: A botránvairól és kártyaafféiról ismert Szemző Gyulát ma hallgatta ki a vizsgálóbíró- ság az ismeretes bécsi bombarobbanás ügyében. Szemzőnek afféje volt a Léderer bécsi nagykereskedő család- dal, amelynek egyik tagjától horribi- lis összegeket nyert. Az affért párhaj- utján intézték el még 1921-ben Szem- ző és Léderer. Ezután egy évvel Lé- derer Agost bécsi gváros palotájának kapujában egy bomba robbant fel, amely emberi életben nem okozott kárt, csak nagy anyagi rombolást vitt véghez. A bécsi rendőrség ezt összetűgésbe hozta a Szemző- Léderer afférel, annál is inkább, mert Szemző egy rokona történetesen éppen abban az időben tartózkodott

Bécsben. A bécsi rendőrség megke- resésére most a budapesti vizsgáló- bíróság kihallgatta ebben az ügyben Szemző Gyulát és kijelentette előtte a vizsgáló megindítását elrendelő végzést, ami ellen Szemző nem jelen- tett be felfolyamodást.

— Az aradi törvényszéki elnök bucsuztatása. Az aradi ügyvédi ka- mara a távozó dr. Moldován Silvius aradi törvényszéki elnök tiszteletére szombaton este bucsubankettet ren- dez az aradi Fehér Kereszt éttermé- ben. A banketten az összes aradi ügyvédek résztvesznek.

— Az aradi vasuti karambol bün- pöre. Megirtuk, hogy a timisoarai tábla megsemmisítette az aradi tör- vényszék ama ítéletét, amellyel Fecské Károlyt, az aradi halállos vasuti ka- rambol vádlottját két hónapi foghá- zra ítélte s ez ügyben új bizonyítást rendelt el. Az aradi törvényszék az új eljárás megindítását november 24-re tűzte ki.

„Vasile Astra Aradana.”

Alig egy hete történt. Az aradi Astra-gyár előtt egy sivalkódó csecsemőt találtak a gyár tűz- oltói. Hogy ki tette ki a novem- beri dermesztő éjszakába még ma sem tudják. Valószínű, hogy az anya. Lehet, hogy a nyom- mor kényszerítette arra, hogy megváltson testének. Lehetőnek egy darabjától. Nem lehetetlen az sem, hogy szegényétől akart örökre megszabadulni, mert az előítélet, a pletyka vizsgoló ré- me állott előtte. Talán a gyár- épület komor kapujának egyik sarkában várta, hogy gyermek kének sírására mikor lesznek fi- gyelmesek a környületes embe- rek. És amikor a tűzoltók kér- ges, figyelmen kívül emelték, könnyezve, megnyu- godva távozott. A novemberi éj- szaka szülte, apátlan-anyaítlan árva csöppöset ma délelőtt ke- resztelték meg a görög keleti templomban. Mert Vasile nap- ján az aradi Astra-gyár előtt ta- lálták, keresztiségében Vasile „Astra Aradana” nevet nyerte. Lehet, hogy a templom egyik homályos sarkában egy asz- szony zokogott halkán, áldva és átkozva ezt a szomorú, tré- fás életet, a keserves sorsot, a melyik súlyos csapást mért egyik kezével, hogy a másik- kal megszimogassa a csapás nyo- mán támadt soha be nem heg- gedő sebeket.

— Garibaldi Peppino párbajra hívta ki Mussolinit. Rómából jelen- tik: Garibaldi Peppinot, az ola- szok szabadsághősének deduno- káját, az „Italia libera” egyesület vezetőjét, aki a fascista terror miatt az olasz néphez kiáltványt intézett a fascisták ellen. Balbo Italo, az olasz milícia főparancs- noka és Varint tábornok provokál- tatta. Garibaldi a kihívást vissza- utasította azzal a megjegyzéssel, hogy csak Mussolinivel hajlandó megvívni, aki a fascista bünté- nyekért elsősorban felelős.

— A Szociális Munkáztársulat vasárnap du. 5 órakor a város háza dísztermé- ben gyűlést tart, melyre a tagokat és érdeklődőket meghívja az Elnökség.

Utóljára ma szombaton I. rész Königsmark

— Birói áthelyezések Timisoarán. Igazságügyminiszteri rendelet érkezett ma a timisoarai törvényszékhez, amely szerint Sandu János és Botez D. törvényszéki bírakat a timisoarai törvényszékhez, Agrasiu György büziási és Matei Miklós szászkabányai járásbírákat a timisoarai járásbíró-sághoz helyezték át. — Hagichirca György lugoji törvényszéki bírót el-nökké nevezte ki a miniszter, Ferchi Gyula vingai járásbírókat a zombolyai járásbíró-sághoz helyezték át, Fiala Kálmán timisoarai járásbíró-t pedig jelenlegi állásában megerősítet-tek.

— Uj szabadelvü-párt alakul Ma-gyarországon. Budapestről táviratoz-zák: A Nemzeti Polgári Párt Orszá-gos Körének mai felavató ünnepsé-gén Heinrich Ferenc nagy beszédet mondott, amelyben hangoztatta, hogy mennyire szükséges az ország liberális gondolkodású polgárságának tömörülése. Országos szabadelvü-párt alakítását indítványozta a nemzeti ér-zés, a keresztény erkölcs, a feleke-zeti béke, a szabadságjogok és a jog-egyenlőség alapján. Felhívta Ugron Gábort, Ressay Károlyt és Bárczy Istvánt, csatlakozzanak az új párthoz. Mind a hárman be is jelentették Heinrichnek csatlakozásukat. Meg is egyeztek arra vonatkozólag, hogy az összes mérsékelték bevonásával sza-badelvü-klubot alakítanak. Az új párt legközelebb formálisan is meg-alakul és a fővárosi választások-ban egységes listával vesz részt.

Utóljára ma szombaton I. rész
Königsmark

— A „bolond“ grófné hagyatéka. Urácból jelentik: Rendkívül érdekes örökösödési per tárgyalását kezdte meg az országos törvényszék pol-gári tanácsa. Ferry grófné született Wodianer Anna bárónő végrendelet-t támadták meg Wachsner Lothar földbirtokos és nővére, Bleyleben báróné született Wachsner Eleonora. Ferry grófné, aki 1919-ben hunyt el, többmillió vagyonát egyik nővérenek fiára, gróf Nemes Jánosra hagyta, míg másik nővérenek gyermekeit, a kik a végrendeletet megtámadták, tel-jesen kihagyta a végrendeletből. A felperesek azt kérik, hogy Ferry grófné végrendeletét mondják ki érvény-telenné, miután a grófné nem volt ép elméjű a végrendelet elkészítése ide-jén. A mai tárgyaláson az örökösök grófné közvetlen környezetét hall-gatták ki. Zankievitz titkár, aki sok esztendőn keresztül volt a grófné mellett, érdekes dolgokat mondott el az eihunyt különös életmódjáról. A grófné évtizedeken át nappal aludt, az éjszakákat pedig testének ápolá-sával, étkezéssel és a betegségek elleni védekezéssel töltötte. Elmondotta még a tanu azt is, hogy a grófné tulzottan takarékos volt és ez a vo-nása hatalmas vagyonával éles ellen-tétben állott. Kanisch Mária, a grófné környezetének egy másik tagja ha-sonló vallomást tett. Kihallgatták gróf Nemes volt jószágkormányzó-ját, Gross Hugót és feleségét, akik a grófnéra kedvező vallomást tettek és azt állították, hogy teljes birtokában volt szellemi képességeinek.

Utóljára ma szombaton I. rész
Königsmark

Háborus-lopással vádolt tábornok.

A francia bíróság egy évi fogházra ítelt egy német generálist.

(Lille, november 21.) Ma foly-tatták le óriási érdeklődés mellett Nathuzius német tábornok bűnpör-rét, akif azzal vádolnak, hogy a háboru alatt, amikor a német had sereg francia területen tartózkodott, a tábornok Motte gyáros roubauxi házát kifosztotta. A tá-bornok kijelentette, hogy ártatlan nak érzi magát és nem is látta azokat a tárgyakat, amelyek el-tulajdonításával vádolják. Még alárendeltjeinek is megparancsol-ta, hogy semmit se vigyenek el a házból. Motte gyáros kihallgatá-sakor beismerte, hogy csak hi-resztelések alapján emelt vádat a tábornok ellen. Nathuzius koblen-zi lakásán házkutatást is tartot-tak, azonban semmit sem találtak az állítólag elvitt holmiból. A tá-bornok soffitörje és a többi tanu mind a tábornok mellett vallott.

Bourgois kereskedő, az egyik ta-nu állítólag látta, hogy a tábor-nok legénye a konyhában szerszá-mokat csomagolt össze. A bíróság este nyolc órakor hozta meg ité-letét, amellyel a tábornokot 1 évi fogházra ítélte. Pénz, ruhadara-bok és szőnyegek ellopásában nem találtak bűnösnek, ellenben bűnösnek mondották ki 500 frank értékű konyhaeszközök és evőesz-közök ellopásában. Berlińi jelen-tések szerint a lapok pártkülönb-ségek nélkül a legnagyobb felhá-borodással tárgyalták az ítéletet. Rámutatnak arra, hogy az ítéletet beigazolatlan tanuskódások és a német felmentő tanuk mellőzésé-sével hozták meg. Hangsúlyoz-zák, hogy az ítélet csak bosszu-miúve. A szocialista Vorwärts kö-veteli, hogy a francia kormány az ügyet kegyelem útján intéz-ze el.

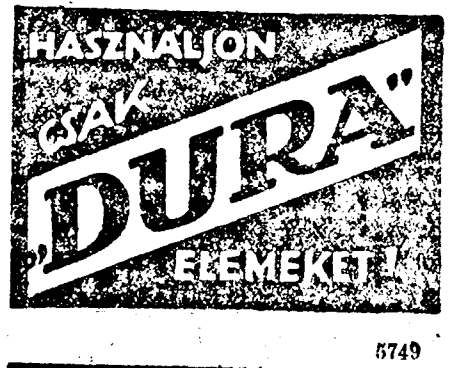
— Bécs hóolvasztókészülékeket állít fel az utcákon. Bécsből jelentik: Érdekes kísérlet kipróbálása miatt várakozással tekint Bécs városá-nak tanácsa az első hó elé. Már három télen át óriási hóesések vol-tak, amelyek hetekre megakasz-tották a világvárosi forgalmat. Siegel városi tanácsos, a köztisz-tasági hivatal vezetője ezért érde-kes módon akarja megakadályoz-ni, hogy Bécs forgalmasabb utvo-nalain hóhegyek keletkezzenek. Finnországban, ahol a tél sokkal tovább tart és a havazás is lénye-gesen erősebb, mint Középeurópá-ban, hóolvasztókészülékeket állít-tanak fel. Ilyen hóolvasztó gépet építettett Siegel tanácsos és ezt a legforgalmasabb ut-kereszteződés-nél, a Ringen, a Staats-oper előtt akarja kipróbálni. Szakértők sze-rint a hó a készüléki környéken nyomban elolvad és befolyik a csatornába. Ha a kísérlet siker-rel jár, úgy Bécs városa több hó-olvasztókészüléket fog építtetni és jövőre Bécs összes jelentősebb uccáit és tereit felszerelik hóol-vasztókészülékekkel.

Vasárnap délelőtt 11 órakor
Mackó ur kalandjai az aradi
Uránia gyermek-matinén.

— Einstein bebizonyítja, hogy nem forog a föld, de ez sem oly szenzációs és nagyszerű, mint az a művészestély, melyet az „Aviva“ zsidó leányegylet rendez f. hó har-mincadikán este fél kilenckor az aradi Kulturpalotában. Mindenkinek ott kell lennie, aki nem akar elmulasz-tani egy ily ritka eseményt és aki ér-tékelni tudja a szépet.

Grosavescu
hangversenye vasárnap este lesz az aradi Kulturpalotában. Ez a kima-gasló művészesemény a hatalmas, ki-vételes siker minden jelével biztat. Jegyek még csak korlátolt számban kaphatók Sándor (Kelet) hírlapiro-dájában

— Hárommilliárd felesleget mutat a költségvetés. Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt minisztertanács volt Bratianu Jonel elnökletével. Bra-tianu Vintilla pénzügyminiszter ismertette a költségvetést, amely 31 milliárd 750 millió bevételt és 28 milliárd 548 millió kiadást elő-íranyoz, tehát több, mint három-milliárd felesleget számít. Ebből kétmilliárdot fordítanak a tisztvt-selők fizetésjavítására, 250 milliót pedig a rekvirátások és hadikárta-lanítások fizetésére. Az új költség vetésben a CFR. budgetje egy és félmilliárddal, a hadseregé pedig 780 millióval emelkedik.

— Orvosi hír. Dr. Pécsi Zoltán Né metországban végzett bőrgyógyász és urologus a berlini, hamburgi és wien-i klinikák volt orvosa, rendelését Mi-norita-palotában megkezdte. Rendel d. e. 9-1, d. u. 3-6-ig.

— Legújabb találmány a patkányok és egerek tökéletes kiirtására a szabadalmazott „Agraria“ patkány-irtó huskonzerv. Sürgősen kérjen prospektust. Standard laboratorium, Budapest, Kossuth Lajos-ucca 14.

— Minden francia könyv kapható Le-pagenál Cluj.

— Tánciskola megnyitás. Az érde-keltek szives tudomására adom, hogy 23-án, vasárnap haladók és 25-én, kedden kezdők részére a tánciskolámat megnyitom az aradi városligeti kioszk termében. Thèmes, táncitanár.

Nyomd meg a gombot! — [száj- és fogmosáshoz Használj FARMODONT-ot!]

A-contó.
Az igazságügyi palotában történt ez is, abban az épületben, amely — bár komoly hivatást tölt be — mégis sok élcéldésre ad alkalmat. A rokonszen-ves külsejű házban egy uszorás üldö-zélt vizsgálati fogságban. Már bizony nagyon unta az ülést, amikor az ügyvéd lének sikerült kancsó ellenében kieszkö-zölni a szabadlábrahelyezést. Hogy-hogy nem azonban, az ügyészség erre vonatkozó aktája elveszett és a fogház gondnok felies huszonnégy órával ké-sőbb olvasta föl a vádlott előtt, hogy ideiglenesen szabad. Mikor befejezte az irat ismertetését, így szólt:
— Ne haragudjon, kérem, itt egy té-vedés történt s emiatt maga egy teljes nappal tovább volt nálunk...
A delikvens legyintett a kezével.
— Nem haragszom, gondnok ur, — szólt kedélyesen — nem tesz semmit. Ezt az egy napot majd legközelebb be-számítjuk...

Védőbeszéd.
A férfi nyugodtan olvassa az újságot. Várja a feleségét a korzóról. Végre be-lép az asszony dühösen. Rémes plety-kát hallott a korzón.
— Micsoda?! — szólt köszönés helyett — te azt sugdát az Ilona fülebe, hogyha én netalán meghalnék, nem so-káig lennék özvegy?!
A férfi dadogva válaszol:
— Igen... igen... én úgy értettem, hogy nem sokáig lennék özvegy... mert egyáltalán nem sokáig tudnám tul-elni ezt a csapást...

MOTI

xx Ma, szombaton vetíti utóljára az aradi Apolló a „Königsmark“ első részét. Gyönyörű tűzijátékok, színes felvételek, parforce-vadászat, afrikai képek, párisi barjelenetek, legújabb divatu modellrevü és csodás tájképek mellett egy modern és egy középkori királyi udvar fényes pompája és sötét rejtelmei a főbb jelenetei a „Kö-nigsmark“ című hatalmas történelmi film első részének, amelyet a buda-pesti mozgószínházakkal egyidőben most vetíti Aradon az Apolló mozgószínház. A második részt vasár-naptól szerdáig vetíti az aradi Apolló mozgószínház.

xx Max Linder — az aradi Urá-nia filmszínházban. Max Linder ne-vének hallatára mosoly költözik az arcra. Nincs mozilátogató, akit meg ne kacagtatott volna már ez a mindig jókedvű, elegáns filmkomikus. Páris után most Amerika hölgyeinek is kedvence lett a „Max“, mint ottan nevezik. Első „Amerikában készült fiimje: Hét évig nem lesz szerencsém címmel kerül ma bemutatóra az Urá-niában. Ebben a filmjében Max Lin-der feltűnik összes eddigi alakítá-sait. Egészen bizonyos, hogy Ara-don még soha sem nevetett a közön-ség annyit, mint ma fog nevetni. Külön érdekessége a filmnek, hogy a szellemes és kacagtató feliratokat Karinthy Frigyes, a híres magyar hu-morista szövegezte. Vetítésre kerül még egy egészen új kétfelvonásos Fatty-vigjáték. Előadások kezdete 5, 7 és 9 órakor

KÖZGAZDASÁG

Ki lesz a Pesti Hazai új elnöke?

Érdekes kombinációk Walder Gyula öröke körül.

(Budapest, nov. 20.) Walder Gyula nemrég bekövetkezett halálával aktuálissá vált a kérdés, ki lépjen a Fáy András által alapított pénzügyi intézet élére. Pénzügyi körökben elterjedt hírek szerint elsősorban Korányi Frigyes báróval, a néhány nappal ezelőtt lemondott pénzügyminiszterrel folynak erre nézve a tárgyalások. Korányi még nem döntött véglegesen az elnöki állás elfogadására nézve, főleg azért nem, mert erősen folynak a kapacitások oly irányban, hogy Korányi ne térjen ki a párisi követség újabb vállalása elől. Amennyiben Korányi meghoz

za ezt az áldozatot és a Pesti Hazai elnöki állásának visszatartásával kimenne Párisba, akkor két másik jelölt kerül előtérbe: Kállay Tibor és Teleszky János. Az még bizonytalan, hogy kettőjük közül melyik venné át Walder örökét, hiszen jelenleg Teleszky tölti be az Első Magyar Általános Biztosító Társaság elnöki székét, amely szintén egyike a legnagyobb közgazdasági pozícióknak és beneficiumoknak. Viszont kétséges az, vajon élen maradhatna-e Teleszky egyidejűleg a legnagyobb magyar biztosítási vállalatnak és a legrégebb magyar pénzügyintézetnek.

Zürichben 2.70, Párisban 9.75 a lej.

HELYI VALUTAÁRAK. (Nov. 21.) Francia frank 10, svájci frank 37, dollár 194.50, dinár 2.65, szokol 5.75, angol font 915, líra 9 osztrák korona 350. **Kifizetések:** Páris 10.05, Zürich 35.60, Newyork 195, Belgrád 2.80, Prága 5.81, London 908, Milánó 8.48 Budapest 395, Bécs 365.

ZÜRICHI NYITÁS. (November 21.) Berlin 1.2350, Amsterdam 208.40, Newyork 518.75, London 2400, Páris 27.25, Milánó 22.50 Prága 15.47.50, Budapest 0.006950 Belgrád 7.52.50, **Bucuresti** 2.75, Varsó 0.000.100, Bécs 0.0073.

ZÜRICHI ZÁRLAT. (November 21.) Berlin 1.2350, Amsterdam 208.50, Newyork 518.50, London 2401, Páris 27.42.50, Milánó 22.52.50, Prága 15.50, Budapest 0.006050 Belgrád 7.50, **Bucuresti** 2.70, Varsó 0.000100, Bécs 0.0073.

BUCURESTIBEN UNNEP MIATT TÖZSDESZUNET.
A MAGYAR NEMZETI BANK HIVATALOS JEGYZÉSEI. (Nov. 21.) Prága 2228—2240, szokol 2208—2227, Belgrád 1080—1086, dinár 1060—1081, Newyork 74530, dollár 74.030—74.590, Páris frank 3942—3972, **Bucuresti** 388—394, lej 383—393, Milánó 3234—3252 líra 3214—3247, Bécs 10.490—10.550, osztrák korona 10.440—10.550.

BUDAPESTI ÉRTÉKTÖZSDE ZÁRLAT. (November 21.) Magyar Hitel 550, Osztrák Hitel 200 Salgó 635, Rima 143, Ganz-Danubius 3.100, Szlavonia 82, Kereskedelmi Bank 1.390, Schlick 67, Cukor 2.925, Csáky 15, Ofa 570 Hazai Takarékok 3.800. (A számok ezekben értendők.)

Emelkedik a magyar kölcsön. Londonból táviratozzák: A magyar népszövetségi kölcsön kötvényeinek árfolyama ma 93 és egyegyedre emelkedett. A Financial News hosszú cikkben foglalkozik ezzel a körülménnyel és rámutat arra, hogy a magyar kölcsön kötvényei a legerősebb tőzsdei papírok közé tartoznak. A lap szerint a kötvények vonzóerejét növeli, hogy a kölcsönbiztosító állambevételek igen kedvező eredményeket mutatnak fel.

Vámemelések. Bucurestiből jelentik: A legfelsőbb vámbizottság a cukor behozatali vámját különként 20 aranycentimes-al, az a mást 50 banival, a kórtéet 80 banival felemelte. A vámbizottság ugyanekkor a tojás

kiviteli vámját 1.50 lej helyett 3 lejben állapította meg. Az emelések november 22-én lépnek életbe.

— Véget ért a Turul-gyári kizárás. A timisoarai Turul-gyár ismeretes kizárása ügyében ma délelőtt Georgievici főpolgármester intervenciójára új tárgyalás kezdődött, amely a főpolgármester közbelépésére teljes sikerrel végződött. Írásbeli megállapodás történt, amelynek egyik pontja szerint a munkásság elismeri a gyártigazgatóság ama jogát, hogy azt a munkást vegye fel, akit akar, még akkor is, ha az egyetlen szervezetnek sem a tagja. A megegyezés értelmében szombaton reggel újból megkezdődik a munka a Turul-gyárban.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

RÉTHY JÓZSEF,
Felds szerkesztő

MA
szombaton
utoljára
Königsmark
kétrészes filmremekmű
I. része
az aradi
APOLLO
mozgósínházban.

Figyelem!

Költőzködések és mindennemű szállításokat legjutányosabban elvállal személyes ellenőrzéssel. Telefon 816. sz.

KLEIN SANDOR szállító,
Arad, Str. Col. Pirtol 8. : No. 15. „Curier”

Str. Numa Pompiliu
(Ara-uca)

elején, csinos családi ház, átvehető 3 szoba, konyha, zárt folyosóval, nagy udvar és szép gyümölcsösökkel. 350.000 lejeri eladó. Megbízott: 16065 Uranul-iroda Arad. főpostával szemben.

Az aradi Uránia filmszínház

ma szombaton:

Hét évig

nem lesz szerencsém.

a legkacagtatóbb modern vigjáték.

Irta:

Max Linder.

Rendezte:

Max Linder.

Főszerepben:

Max Linder.

A filmfeliratokat szövegezte:

Karinthy Frigyes.

Ezt megelőzi egy kétfelvonásos egészen új

Fátyl vigjáték.

Előadások 5, 7 és 9 órakor.

Rendes helyárak.

Ha szép akar lenni, használjon

Kulka-féle Lillomtel-orémet, Lillomtel-szappant és Lillomtel-pudert.
Kapható kizárólag: Városi gyógyszerár a „Fekete Sas”-hoz, Timisoara, Sat. György-ut.

Román, német és magyar fordításokat legprecízebben a szonnel **LÖBL HIRLAPIRODA** Arad, esakörül, 6874

Naptárak viszonteladásra legolcsóbban **SÁNDOR** Hirlapirodában Arad, (Hajós gyógytár mellett,) 10165

Eladó Arad, Strada Fabriciei régi hét szám alatt. Kétszobás, nagyon jutányos árban. Értekezni lehet: **Kalász János** börtönletében, Arad, Pista Avram tanos No. 3.

KARÁCSONYFA, No. 17. „Curier”
CSILLAGSZORÓ,
CSODAGYERTYA
gyártását megkezdjük a garantált prima minőségben, minden mennyiségben szállítunk.
Versenyképes ár! Kivánatra árajánlattal és mintával szolgálunk. (—) **RENDELÉSEKET** csak december 10-ig fogadunk el.
Mercedes vegyészeti gyár
ARAD, Strada Dorobantilor No. 6.
Központi Iroda: 438
PALLAS Bank és Kereskedelmi Társaság Arad,
Bul. Reg. Maria (Andrássy-t.) Telefon szám: 382.

Schatz Simon esztergályos,
Temesvár, I. Str. St. Musat (Nádor-ucca) 5. — Mindennemű esztergályos munkákat elvállal. Horodocspok raktáron. 429

FOWLER, WENSZKI, GANZ és KEMNA
Gőzeke alkatrészeket sodronyköteleket
W. D., Stock és Romeo motoreket, valamint azok összes alkatrészeit legelőnyösebb feltételek mellett szállít
AGRICULTURA Ipari és kereskedelmi Rt. Táviratcim: 0 AGRICULT TIMISOARA Telefon: 18-60. IV. Str. Pop de Basesii (Eötvös-u.) 26.

ÉRTESÍTÉS.

A VÁROSI MENETJEGYIRODA helyiségét áthelyezte (Hoffmann Sándor üzlethelyiségében)
ARAD, BULV. REG. MARIA 12. SZÁM (Fischer Elíz palota.)
Ahol Cfr. és külföldi vasúti jegyek kaphatók. Nyitva 8—11-ig, 2—6-ig. Vasárnap és ünnepnap 9—12-ig. 6428

Keresünk

hirdetési osztályunk részére adminisztratív munkálatokban jártas, perfect gépirónót azonnali belépésre.
Arad,
Rudolf Mosse Sándor Hirlapiroda

Rudolf Mosse 9398.

A főtér legszebb pontján nagy saroküzlet több éves szerződéssel kiadó.

Csak legelsőrangú örök reflektálnak. — Cím: **Rudolf Mosse „Sándor”** hirlapirodában Arad. 10165

Eladó

nagyon olcsó ház helyek, Micalcea-Nou (Ujmikelakának) legszebb részén, a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. Felvilágosításokat ad

Muntean, Arad, Str. Brancovici No. 2. (volt Lázár Vilmos-ucca) 2. szára. 6194

Menyasszonyi fényképeket a legszebb kivitelben készít Bornstein photo-salon ARAD,
(uj Neuman-ház.)

Az aradi Metropol kávéház új műsora: A világhírű Florescu duo, Tóvölgyi Böske, Marion a közönség kedvence, Benkő Gizi, Janikov, Mancsi, Anni, stb. 6518
Kezdeté pont 9 órakor. Szalon zene és parkett-tánc záróráig.

Pátria bar Timisoara. :: Világvárosi szolid műsor, Tulajdonosok:
a legelőkelőbb közönség szórakozó helye. **Frații GERSON**

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat szavak szerint számítjuk. — Minden apróhirdetés ára hétfőnap 2 lej 50 ban, vasárnap 2 lej. — Vastagabb betűvel 5 lej, fekete 6 lej. — A vastagabb betűvel írtakat aláhúzással kell jelölni. — Hirdetéseket a n. 8 óráig veszdük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétfőnap 25 lej, vasárnap 30 lej. A kiadóhivatás lecsatolja magának a jeget, hogy az olyan apróhirdetése szövegét, amelyek tartalmánál fogva esetleg eljárási nem közzétehető, azt minden egyes esetben megváltoztatassa. Mielve helyesbíras.

Alkalmazás.

SZOBÁSSZONYNAK ajánljuk kancióképes rendszerű nő. Megkereséseket „Lelkiismeretes” címen Wallinger hirdetője Arad továbbít. 15112

VILLANYSZERELŐ felvételtk Gáspár műszerész Arad, Str. Horia 2. 6500

GÉPIROKEZELŐ lehetőleg román vagy románul tudó keresetük a családi állami szőlőtelephez. 6514

GÉPÉSZKOVÁCS gazdasági gépekhez értő keresetük a családi állami szőlőtelephez. 6515

BÁDOGOS SZÉPÉK felvételtk K. Barti bádogáru ázercebe Arad, Str. Bades Cárjan 8. (Angyal-u. 1.) 6491

KÖZTÁRSASÁGI közéleti munkákra ajánljuk a közelebbi aradban. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban. 6492

Lakás.

KERESÉK december elsejére város központjában bitorozott vagy annak hányában bitorozatlan szobát. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban. 6490

Vétel és eladás.

NŐI kalapot (fríz) választékából bámulatos olcsón Aradon, Poschád vehet. 6412

GYÖNYÖRŰ plüss és csészes terítő, porcelán edények, ezüst és berndorf ezüst evőeszközök, esztalcsomók, perzsa és gyári szőnyegek, Biedermayer szalónok és fotelok, gyermek játékok, ebédő, háló berendezés, különböző téllabátok, szőrnék, mahagoni szalon szekrény és tükör, könyvszekrények, íróasztalok, asztalok, dísztárgyak, korál fülbevalók, antik nyakék, török sálak, üveg készletek, kredenc, fotelok stb. eladó Arad, Str. Consistorial 12. (Battány-u.) I. em. jobb. 1000

DIVATOS fekete szőrmebunda olcsón eladó Kopetkő cégénél Arad, Str. Brătianu. 6499

ELADÓ egy igen szép eszterházi stílusban készült antik szekrény. Megtekinthető Reinhardt bútorgyárosnál Arad. 6517

ELADÓ egy Máv. cséplőgarnitúra teljes felszereléssel. Cim Wekerle Ferenc Újszentanna 730. szám. 6498

ELŐSZOBA szekrény metszett tükörrel, finom oszlopos vaságy madracral, 1 1/2 M puft kanapénnyal kappal eladó Hoffmannnál, Arad, Fischer, Elise épület. 6474

Uzletek.

FRATOSUL-MARE (Nagyiratosul) szarok közti üzlet és vendéglő helyiség teljes berendezéssel eladó. Bena András fratosul-Mare (Nagyiratosul) 6249

JÓFORGALMU korcsma két hozzátartozó lakással 15.000 leírért elutazás miatt sürgősen eladó. Bővebbet Arad, Str. Darabantilor 63. (Urban Lucca) 6497

Az előkelő világ csak Dr. Dupre-tel.

BOUQUET D'ORIGAN
Köhlivíz
Rizpori
Aparéremel
DR. DUPRE PARIS

HARISNYA még mindig a régi olcsó árban és **BOGYO A.** Arad, Str. Eminescu 13. szám jó minőségben szereshető be!
Mindon szimben órna, fityol, főr és pamot minőségben, 20 lejtől 148 lejtig. Férfi és gyermek harisnyák 18 lejtől, gyermek szettetek 90 lejtől. — Női jumperok és jumper pamutok, rövidárak stb. nagy választékban. 4936

Felhívás Temesvár kereskedőjéhez!

Mint hogy az általam képviselt külföldi iparcégek elsőrangú gyártmányaiából gazdag mintaraktárt szereshettem be, helyiségeimben, **TIMISOARA, BELVÁROS MERCY-UCCA 2. SZ. ALATT** **mintakiállítást** rendezek, mely általános megtekintésre a legközelebbi 10 napon át nyitva lesz. A képviselt cikkek közül különösen kiemelem: ÓRAIPAR, alpaca-árak, sebészeti-, vegyi- és fényképezési cikkek, mezőgazdasági gépek, malomberendezések, műbőr, textiláru, irodai-felszerelések, patentirozott újdonságok stb.
Sziveskedjék a kiállított áruk minőségéről a kiállítás megtekintése által meggyőződni, ahol is az árakra és szállítási módokatokra vonatkozólag pontos felvilágosítást nyújtunk. Számos látogatást kér: 426
Lazarovitz H. Lázár.

Tegyen próbát a Brassó-i 6501

Mess

első erdélyi cukorka és esokoládé gyár r.-t.

kiváló készítményeivel.

Friss ásványvizek érkeztek: Rohicsai, Carlshadi, Salvator, Glesshöbli, Ferenc József, Kardos Miklós ásványvízkereskedő, Arad, Strada Eminescu No. 16. Telefon: 6-36 sz.
Hunyadi János, Igmándi, Borszéki és Székelyfelter.

Valódi angol szövetek téli kabát, raglán ruhaszövet **Székelyné,** Arad, Piata Avram Iancu 20 (Szabadság-tér). 4956

UTLEVELEK vizumozását és bármilyen megbízásokat olcsón, felelősség mellett naponta elintézzünk **GLUJ, TIMISOARA, BUCURESTIBEN.** Gyűjtőhelyek: **LÖBL** hírlapiroda Arad, (az Apolló melletti szimben). **Weisz Dávid** az aradi államrendőrség mellett (Bohnspaleta). **WEINBERGER** elpőüstlet. **Pichler** papirkereskedés